

hedder efter Fællesrepræsentationens Udtalelse derom. Jeg skal ikke undlade at gøre opmærksom paa, at i de Forhandlinger, som have fundet Sted om dette Punkt blandt Haandværkere, have Meningerne været meget delte i Spørgsmaalet, om man skulde ønske en saadan Bestemmelse. Jeg tror ogsaa, at i selve Fællesrepræsentationen have Meningerne derom været meget delte; i hvert Fald er jeg sikker paa, at paa de provindsielle Møder vare Meningerne saa delte; at Stemmerne ved Afstemningen over, hvorvidt en sliq Bestemmelse skulde søges optaget i Forslaget om Lærlingeforholdene, stod omtrent lige. Det er derfor ikke Tilfældet, at Haandværkerne skulde være enige om denne Betingelse, tværtimod, i saa Henseende ere Meningerne meget delte. Det forekommer mig ogsaa, at der er særdeles god Grund til at holde paa den Affattelse, som Folkeethinget med stort Flertal har vedtaget efter en temmelig udførlig Debat derom. De Grunde, som Mindretallet har fremført; og jeg antager, at man er bekendt med — hvad der er fremført af Fællesrepræsentationen — have ikke for mig i nogen Maade været overbevisende om, at det vilde være rigtigt at gøre dette dybe Indsnit i Næringsfriheden ved at stille den Betingelse, at Enhver, der antager Lærlinge, skal have aflagt Svendeprove. Den ærede sidste Taler saae ikke nogen ubetinget Sikkring i, at en saadan Prøve blev aflagt, men mente, at nogen Sikkerhed laa der dog deri; dette forekommer mig egentlig ikke at være Tilfældet, eftersom Forholdet jo er det, at det, i hvert Fald paa de større Værksteder, i en ringe Grad er Mesteren, som tager sig af Lærlingen. Det forekommer mig, at det, om en Mester skal være stiftet til at uddanne Lærlinge, ikke afgjøres ved, at han har aflagt Svendeprove; men at det kommer an paa, at den, der forestaar Værkstedet, har pædagogisk Indsigt og Evne til at omgaaes Mennesker i det Hele taget. Det følger af sig selv, at en saadan Bestemmelse ikke kan sættes i et Lovforslag eller i en Lov, man maa overlade det til de Paagjældende selv at vælge, hvilken Mester de ville have, og det maa overlades til Forældrene at vælge den Mester, som de mene er den bedste. Men som sagt, det forekommer mig, at Sikkerheden ligger i, at den paagjældende Mand, der skal lede Værkstedet, har Evne til at omgaaes ikke blot Lærlinge, men ogsaa Svende og unge Mennesker. Der er imidlertid en anden stor Fare ved at indsætte denne Bestemmelse, og det er den, at dersom vi indsætte denne Bestemmelse, saa vil Følgen deraf simpelthen blive, at man

vil sige Nei, vi ville ikke ind under denne Lov, vi ville antage Medhjælpere, derved bliver Forholdet blot lettere og løsere, det vil blive Følgen og især paa Landet; thi paa Landet er det meget sjældent, at den Paagjældende har aflagt Svendeprove. Man vil der blive tilbøielig til at gaa udenom Loven og antage Medhjælpere, idet man gaar ud fra, at man derfor gjerne kan lade dem faae faglig Uddannelse; det kan hverken gøre til eller fra. Uddannelsen kan blive lige god, enten vi gaa ind under Loven eller ikke. Jeg tror, det vil blive Følgen af at sætte en saadan Bestemmelse ind, som i hvert Tilfælde for Landets Vedkommende er temmelig upraktisk og sikkert ikke vil være til nogen Nytte nogetsteds. Den vil efter min Mening kunne forarsage den Stade, at de løse Forhold vilde vedblive at bestaa, og at vi ikke faae Lærekontrakter oprettede. Jeg betragter ikke Lærekontraktens Oprettelse som et Universalmiddel mod de løse Forhold, som finde Sted; men jeg kan ikke negte, at en Oprettelse af en ordentlig Lærekontrakt giver nogen Betryggelse for, at der virkelig sker nogen faglig Uddannelse af den paagjældende Lærling, og at han ikke løber af Læren ved den første, den bedste Veilighed. Der er i § 11 og de følgende Paragrafer taget Forholdsregler mod, at Lærlingen ikke for tidt skal løbe et Sted fra og et andet Sted hen. Der er der, tror jeg, truffet betryggende Bestemmelser til begge Sider. I ethvert Tilfælde er det derefter sikkert nok, at hvis Mesteren ikke giver Lærlingen en ordentlig faglig Uddannelse, kan han blive dømt til at give paagjældende Lærling Erstatning. Jeg kan, netop fordi jegnyder, at der bliver oprettet Lærekontrakter, og at man faar Maalet fastsat baade for Mester og Lærling, ikke andet end erkjende, at det er bedst, at man ikke faar indført nye Bestemmelser om tvungne Svendeprove, der jo desuden vilde være et dybt Indgreb i Næringsfriheden, og det kan jeg paa ingen Maade anse for at være berettiget eller nyttigt. Paa andre Punkter er Lovforslaget jo ogsaa undergaaet Forandringer i det andet Thing, men som det forekommer mig i Hjørpende Retning overfor Mesteren, og der er taget flere humane Bestemmelser overfor Lærlingen, som jeg sætter Pris paa ere blevne tagne, og navnlig sætter jeg Pris paa, at det nu udtrykkelig er blevet gjort til Pligt for Mesteren, at han skal sørge for, at hans Lærling i Læretiden erholder Uddannelse i de paa Stedet værende tekniske Skoler, saaledes at han ikke alene skal sørge for det, men ogsaa udrede Betalingen derfor; det forekommer mig, at er der Noget, som kan bringe Haandværkerne